

Utlåtande Rotel I (Dnr KS 2020/165)

Lokalvård i egen regi – något alla kan vinna på

Motion av Clara Lindblom och Robert Mjörnberg (båda V)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

Clara Lindblom och Robert Mjörnberg (båda V) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna föreslår att kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med de fackliga organisationerna och stadens nämnder och styrelser utreda de ekonomiska och organisatoriska förutsättningarna för att ta över lokalvården i egen regi.

Som skäl anføres att detta skulle öka kvaliteten i verksamheterna och trygga arbetsvillkoren för en yrkesgrupp som har stor betydelse för stadens verksamheter. Motionärerna menar att ett återtagande av lokalvården i egen regi skulle vara mer kostnadseffektivt även om det skulle innebära ökad administration och materialkostnader då välstädade lokaler ökar trivseln på arbetsplatsen och leder till större patientsäkerhet och minskad smittspridning inom äldrevården. Även inom förskolan och skolan är städningen vital för att barn och unga ska tillförsäkras en giftfri och hälsosam inomhusmiljö.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens

stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Kommunal Stockholm och Kommunals förbundskontor. Kommunal Stockholm och Kommunals förbundskontor har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret instämmer i betydelsen av en bra och hållbar städning och vikten av goda arbetsvillkor för dem som utför tjänsterna, och erinrar om att inför varje beslut om upphandling ska upphandlande nämnd göra en analys där alla organisatoriska såväl som ekonomiska faktorer beaktas om huruvida det är bäst att upphandla eller att genomföra städning i egen regi.

Idrottsnämnden bedömer att det inte är rimligt att ha egna lokalvårdare anställda som skulle arbeta sena kvällar/nätter i idrottshallar och simhallar.

Utbildningsnämnden ser inget behov av en utredning och avstyrker förslaget.

Äldrenämnden erinrar om att alla nämnder redan idag har möjlighet att sköta lokalvården i antingen egen regi eller att upphandla den, och anser det mest kostnadseffektivt att använda upphandlad lokalvård i sina verksamheter.

Bromma stadsdelsnämnd anser det finns idag inget underlag för ett annat ställningstagande än vad som redan gäller.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd anför att redan i dag avgör varje enhet inom förvaltningen om man vill utföra städning i egen regi eller med hjälp av upphandlad entreprenör.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anför att redan i dag avgör varje enhet inom förvaltningen om man vill utföra städning i egen regi eller med hjälp av upphandlad entreprenör.

Mina synpunkter

Redan i dag är det upp till varje nämnd att på egen hand avgöra om städning ska ske i egen regi eller genom upphandling. Inför varje beslut ska nämnden analysera för- respektive nackdelar av alternativen och i bedömningen inkludera bland annat frågor om organisation och ekonomi. Oavsett vilket alternativ som väljs ska svensk lagstiftning om arbetsmiljö och arbetsvillkor gälla. Samma villkor gäller alltså oavsett om städningen sker i egen regi eller på entreprenad.

Utöver detta vill jag påminna om att stadens upphandlingar är ett angeläget strategiskt verktyg för att stimulera tillväxten i Stockholm, en fråga som är mer angelägen nu än någonsin. Den grönbå majoriteten har därför som mål att nå fler mindre företag i sina upphandlingar och på det viset bidra positivt till tillväxten och företagsklimatet i staden och regionen.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motionen bifalles
2. Därutöver anføres följande

Det gläder oss att remissinstanserna i stort delar vår uppfattning om hur strategisk lokalvården är för stadens verksamheter och hur viktiga lokalvårdarna är som yrkesgrupp, vilket inte minst har visat sig i samband med spridningen av Covid-19. Lokalvård är centralt i arbetet för en god patientsäkerhet och staden har en hel del att lära av sjukvården i detta avseende. Desto tråkigare att finansborgarrådet inte är villig att göra den förutsättningslösa omprövning och statushöjning av lokalvårdens ställning i stadens verksamheter som föreslås i motionen utifrån såväl arbetsrättsliga som jämställdhets-, kvalitets- och hygienmässiga aspekter.

Enligt stadsledningskontoret gör respektive nämnd redan en sådan utredning som vi efterlyser, vilket låter bra men inte är tillräckligt för att nå syftet med motionen. De enskilda nämndernas avvägningar inför beslut om upphandling leder aldrig fram till en samlad bild av hela stadens förutsättningar att ta över lokalvården i egen regi och vägleds inte heller av övergripande direktiv om behovet av förbättrade arbetsvillkor för en yrkesgrupp som är av så stor betydelse för staden.

Den mesta lokalvården i staden är alltså fortfarande upphandlad och remissvaren bekräftar den bilden, exempelvis städar endast ett 30-tal skolor av 180 i egen regi. Även om utbildningsnämnden kräver kollektivavtalsliknande villkor i städupphandlingar och ställer arbetsmiljömässiga krav i avtalen har staden inte samma rådighet över personalens arbetsvillkor, arbetsmiljö och kvalitet i verksamheten som i egen regi. Vidare framgår av idrottsnämndens remissvar att det kan vara svårare att ha egna lokalvårdare när idrottsanläggningar är spridda över geografiskt stora områden och främst städas kvällar och nätter. Med en övergripande politisk viljeinriktning skulle dock samverkan mellan förvaltningar kunna främjas, och därmed underlätta nya lösningar som gör det möjligt att anställa lokalvårdare i egen regi, erbjuda heltid i linje med stadens målsättningar och tillförsäkra dem fulla rättigheter till kollektivavtalsenlig lön, tjänstepension och försäkringar.

Dessutom saknar vi en övergripande jämställdhetsanalys i ärendet, även om ett par av stadsdelsnämnderna föredömligt nog gör sådana analyser i sina remissvar. En övergripande utredning enligt motionens förslag kan belysa jämställdhetsaspekterna på ett fördjupat sätt, men så pass mycket går ändå att utläsa av remissvaren att lokalvård i egen regi kan ge fler medarbetare, varav merparten är kvinnor, i förskola och äldreom-

sorg möjlighet till heltid. Det är beklagligt att majoriteten inte ens vill bidra till denna möjlighet att ge lokalvårdarna bättre arbetsvillkor.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Jan Valeskog och Kadir Kasirga (båda S) enligt följande.

Städbranschen är en av de branscher där det är vanligare med osund konkurrens och många uppger att de tvingas tumma på både arbetsmiljö- och arbetstidsregler. Under år 2018 inspekterade Arbetsmiljöverket 532 privata städföretag och det visade sig att 447 av dem hade brister som de måste göra något åt. Många är små eller medelstora företag. Under år 2020 kommer Arbetsmiljöverkets inspektioner särskilt att riktas mot företag som arbetar inom kommuner och regioner. Detta är välkommet, eftersom belastningsskador är vanliga inom branschen och vi som upphandlare kan göra mycket för att förbättra arbetsmiljön och arbetsvillkoren.

De vanligaste osunda konkurrensbeteendena är att arbetsgivaren betalar ut lägre löner än de marknadsmässiga inom branschen och att arbetstagare arbetar för mycket övertid. Det förekommer även att lönen på lönespecifikationen är korrekt, men att den anställde tvingas betala tillbaka ett belopp till arbetsgivaren och därefter inte vågar driva detta vidare. I en bransch där 80 procent består av lönekostnader är det helt enkelt personalens arbetsvillkor som riskerar drabbas hårdast. Särskilt hårt drabbas kvinnor, eftersom de utgör hela 73 procent av arbetsstyrkan.

Motionären föreslår att kommunstyrelsen får i uppdrag att i dialog med de fackliga organisationerna och stadens nämnder och styrelser utreda de ekonomiska och organisatoriska förutsättningarna för att ta över lokalvården i egen regi, utifrån det övergripande syftet att öka kvaliteten i verksamheterna och trygga arbetsvillkoren för en yrkesgrupp med stor betydelse för stadens verksamheter.

Som stadsledningskontoret skriver i ärendet ska upphandlande nämnd inför varje beslut om upphandling göra en analys där alla organisatoriska såväl som ekonomiska faktorer beaktas om huruvida det är bäst att upphandla eller att genomföra städning i egen regi. Städningen är en helt avgörande verksamhet som de flesta bara tar för givet. Dagligen gör tusentals anställda en samhällsviktig funktion. Inte minst under pandemin har betydelsen av hygien och renlighet synliggjorts. Det är lätt att tänka att branschen alltid kommer fungera genom upphandling vilket är den dominerande formen idag i Stockholms stad. Men för att öka råddigheten, beredskapen och kvaliteten i verksamheterna samt för att trygga arbetsvillkoren behöver staden ha en egen kompetens och en egen verksamhet. En betydande andel av lokalvården behöver därför bedrivas i egen regi. Det är också en insats som kommer bidra till att sanera branschen och underlätta för seriösa företag att konkurrera på schyssta och lika villkor.

Att finansborgarrådet pratar om att nå fler mindre företag i stadens upphandlingar, samtidigt som hon och äldreborgarrådet tidigare anfört att de arbetsrättsliga och arbetsmiljökrav som ställs i upphandlingar inte får vara för detaljstyrande eller försvårande är oroande. Att stimulera tillväxten och företagsklimatet i Stockholm måste kunna gå

hand i hand med att göra ansvarsfulla upphandlingar. Inte minst för att stadens upphandlingar är ett angeläget strategiskt verktyg för att kunna ha en god beredskap i Stockholm, en fråga som är mer angelägen nu än någonsin.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 16 september 2020

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Mats Larsson

Reservation anfördes av Clara Lindblom och Sara Stenudd (båda V) med hänvisning till Vänsterpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Karin Wanngård, Jan Valeskog och Karin Gustafsson (alla S) med hänvisning till Socialdemokraternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Vänsterpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Clara Lindblom och Robert Mjörnberg (båda V) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna föreslår att kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med de fackliga organisationerna och stadens nämnder och styrelser utreda de ekonomiska och organisatoriska förutsättningarna för att ta över lokalvården i egen regi.

Som skäl anføres att detta skulle öka kvaliteten i verksamheterna och trygga arbetsvillkoren för en yrkesgrupp som har stor betydelse för stadens verksamheter. Motionärerna menar att ett återtagande av lokalvården i egen regi skulle vara mer kostnadseffektivt även om det skulle innebära ökad administration och materialkostnader då välstädade lokaler ökar trivselen på arbetsplatsen och leder till större patientsäkerhet och minskad smittspridning inom äldreården. Även inom förskolan och skolan är städningen vital för att barn och unga ska tillförsäkras en giftfri och hälsosam inomhusmiljö.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Kommunal Stockholm och Kommunals förbunds kontor. Kommunal Stockholm och Kommunals förbunds kontor har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 maj 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret instämmer i betydelsen av en bra och hållbar städning och vikten av goda arbetsvillkor för dem som utför tjänsterna.

Lokalvård har också av stadsdirektörens inköpsråd identifierats som en prioriterad inköpskategori. Det innebär bland annat att det finns ökade möjligheter att stärka kunskapen om stadens behov och marknadsförutsättningarna inom området, vilket kan bidra till en ökad kvalitet för staden – oavsett i vilken regi lokalvården utförs. När en nämnd beslutat att upphandla ska staden i enlighet med stadens program för upphandling och inköp, i de upphandlingar där det bedöms nödvändigt med hänsyn till upp-

handlingens art, ställa krav på att leverantören säkerställer en god arbetsmiljö och goda anställningsvillkor för sina anställda i nivå med svensk lagstiftning. Sådana krav ska också ge möjligheter till avtalsrättsliga sanktioner.

Stadsledningskontoret instämmer även i att väl städade lokaler ökar trivseln och bidrar till giftfria miljöer, större patientsäkerhet och minskad smittspridning, men anser att kvalitetskraven på städning ska vara samma oavsett om den genomförs i egen regi eller av upphandlade leverantörer. Stadens avtal omfattar krav för att minska smittspridning i den regelmässiga städningen. Den rådande Covid19-pandemin har dock lett till ett behov av att öka kunskapen i dessa frågor, både för verksamheter som städar i egen regi och för de som erhåller städning på entreprenad.

I motionen anförs vidare att det skulle vara mer kostnadseffektivt med städning i egen regi även om det skulle innebära ökad administration och materialkostnader. Stadsledningskontoret erinrar om att inför varje beslut om upphandling ska upphandlande nämnd göra en analys där alla organisatoriska såväl som ekonomiska faktorer beaktas om huruvida det är bäst att upphandla eller att genomföra städning i egen regi. Stadsledningskontoret anser därmed att respektive nämnd redan i dagsläget genomför den av motionären efterfrågade utredningen, i syfte att ge stockholmarna bästa service och nytta för skattemedlen, för de områden inom respektive nämnds ansvarsområde som inte är strategisk ledningsfunktion eller myndighetsutövning.

Väl genomförda upphandlingar och inköp bidrar också till fler företag och ett gott företagsklimat vilket är avgörande för att Stockholm ska vara en stark tillväxtregion. En positiv spiral skapas när innovativa och företagsamma människor startar och driver företag som i sin tur leder till fler arbetstillfällen och i förlängningen till skatteintäkter för att finansiera stadens välfärdsåtagande. Näringslivet är också en viktig förutsättning för att utveckla stadens verksamhet och Stockholms stad som organisation, bland annat som leverantör och utförare av kommunal verksamhet och en viktig möjliggörare för att bidra till den teknik- och verksamhetsutveckling som behövs för att möta de utmaningar som staden står inför.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 maj 2020 följande.

Idrottsnämnden godkänner förvaltningens svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Tobias Johansson (V) och Alexander Ojanne (S), *bilaga 1*.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 mars 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Idrottsnämndens kostnader för städentreprenader uppgick 2019 till cirka 9,3 mnkr. Kostnaden avser till störst del inomhusanläggningar, det vill säga simhallar, sim- och idrottshallar samt idrotts-hallar. Detta är anläggningar som är öppna från tidig morgon till sen kväll inklusive helger. Större delen av städningen sker under den tid anläggningarna är stängda eftersom det inte är möjligt att göra större städinsatser när verksamhet pågår.

Förvaltningen bedömer att det inte är rimligt att ha egna lokalvårdare anställda som skulle arbeta sena kvällar/nätter i idrottshallar och simhallar. Inte heller skulle det vara ekonomiskt eller arbets-mässigt försvarbart då anläggningarna som behöver städas är ut-spridda över geografiskt stora områden. Att egen personal skulle ta hand om lokalvården skulle inte medföra någon utökad roll för verksamheten eftersom lokalvård till stor del utförs när anläggning-arna är stängda.

Inom utomhusidrotten anlitas städbolag som sköter evenemangs-städ, ofta tillsammans med nedmontering av evenemangsgolv. Där-till anlitas städbolag ibland för storstädning, fönsterputsning och för att täcka upp vid sjukdom. Övrig löpande städning av verksamhets-tytor, omklädningsrum, toaletter med mera sköts av personalen på idrottsplatserna.

När lokalvårdsuppdrag upphandlas ställs många krav för att säkra kvalitet och en god arbetsmiljö. Nedan anges några exempel på krav som ställs.

- Arbets- och anställningsvillkor ska vara i nivå med kraven i det centrala kollektivavtal som gäller inom den aktuella branschen.
- Leverantören ska tillhandahålla tillräckligt antal personal med den utbildning och erfarenhet som krävs för att utföra specificerade tjänster.
- Lokalvårdarna ska ha kunskap om städmetoder, hantering av olika material (till exempel golv) städkemikalier, ergonomi med mera.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 28 maj 2020 följande.

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation anfördes av Tina Kratz (V), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 maj 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen värnar städpersonalens arbetsvillkor genom att krav ställs på kollektivavtalsliknande villkor i städupphandlingar. Dessutom säkerställs i avtalen att leverantörernas städpersonal har rimlig arbetsbelastning och friskvård på arbetstid och massage i syfte att förebygga arbetsrelaterade sjukdomar/skador. Fortbildningsinsatser inom lokalvård kravställs och följs upp. Krav ställs även på leverantörer vad gäller

miljö och hygien. Genom en uppföljning av avtalsefterlevnad säkras såväl kvalitet och andra hållbarhetsaspekter.

Om målet är heltidsanställningar kan detta komma att påverka andra kollektivavtalsområden som kan försvåra detta. Dessutom skulle det kunna bli en ekonomisk belastning om krav ställs på heltidsanställda lokalvårdare på skolenhetsnivå som går utöver vad det finns behov av.

Inom utbildningsförvaltningen finns varierat behov gällande lokalvård i kombination med andra tjänster. Ett 30-tal skolor städar därför i egen regi idag.

Det finns cirka 180 grund- och gymnasieskolor inom utbildningsförvaltningen. Förvaltningen ser svårigheter med att göra en utredning som ger en objektiv bild över hur resurseffektivt städning i egen regi görs. Det räcker inte med att titta på en enskild skola utan en sådan utredningen behöver vara mycket omfattande och exempelvis täcka in följande.

- Innehålla en analys av de organisatoriska och ekonomiska förutsättningar i andra kommuner som gått från entreprenad till egen regi för att sen övergå till entreprenad igen.

- Inkludera omställningskostnader¹ från nuvarande driftsformer till att driva lokalvård i egen regi.

- Omfatta totalkostnad² för lokalvård per/kvadratmeter avseende egen regi vs entreprenad.

- Om städning i egen regi utförs mer kostnadseffektivt än motsvarande vinster i förvaltningens städbolag.

- Vilken kvalitet som erhålls vid utförande inom egen regi vs entreprenad.

- Alternativa organisationsformer, tex om rektor ska ansvara för lokalvårdare eller om det organiseras i en separat organisation.

- Belysa eventuella skillnader kring hälsa/miljö/kvalitet om lokalvård utförs i egen regi vs entreprenad.

Mot bakgrund av att förvaltningen redan tagit ansvar för de hållbarhetsaspekter skribenten anför i städentreprenaderna, ser förvaltningen därför inget behov av en utredning och avstyrker förslaget.

Konsekvenser för jämställdhet

Då ärendet utgör svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 maj 2020 följande.

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och lämnar över det till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Robert Mjörnberg (V), *bilaga 1*.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 27 mars 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Äldreförvaltningen instämmer i lokalvårdens betydelse för miljö och hälsa och anser att lokalvårdarna utför ett mycket viktigt jobb för stadens verksamheter. Som motionärerna skriver ökar välstädade lokaler trivseln och gynnar patientsäkerheten samt minskar smittspridningen inom äldreomsorgen.

Stadens ansvar är att se till att stockholmarna får mesta möjliga service och nytta för sina skattepengar. Stadens nämnder och styrelser är egna upphandlande myndigheter och respektive nämnd ansvarar för de verksamheter som berörs i motionen. Alla nämnder har idag möjlighet att sköta lokalvården i antingen egen regi eller att upphandla den. När lokalvård bedrivs i egen regi ställs krav på arbetsledare med kompetens inom lokalvård, golvvård och kemikalier samt en organisation som kan hantera det behov av vikarier för att lokalvården dagligen ska fungera.

För äldreförvaltningen är det mest organisatoriskt och kostnadseffektivt att använda upphandlad lokalvård för daglig städning vid Stockholms trygghetsjour. Förvaltningens uppfattning är att staden genom dess nämnder löpande följer upp de ekonomiska och organisatoriska förutsättningarna och som ligger till grund för om lokalvården ska upphandlas eller inte när avtal löper ut.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 maj 2020 följande.

Bromma stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Lillemor Samuelsson (V), *bilaga 1*.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 maj 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Bromma stadsdelsförvaltning har enligt stadens nuvarande modell en möjlighet att själv aktivt välja om en avdelning eller enhet ska upphandla sin lokalvård eller bedriva

denna i egen regi. Detta ställningstagande utgår främst från berörda verksamheters behov och vad som kan resultera i det bästa resultatet för verksamheten. Detta är en lösning som stadsdelsförvaltningen är nöjd med och det finns idag inget underlag för ett annat ställningstagande.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 maj 2020 följande.

1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 maj 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen instämmer i motionärernas synpunkter om vikten av en hållbar städning såväl för personal, miljö och ekonomi. Det kännetecknas av ett bra städresultat utan gifter och att personal som utför lokalvården har goda villkor. Detta oavsett om man arbetar i egen regi eller hos en entreprenör.

Förvaltningen har tillsammans med fyra andra förvaltningar genomfört en upphandling av städentreprenörer. Städavtal finns för tre olika områden; förskola, vård och omsorg och administration. Avtalen löper ut 1 oktober 2020, och kan förlängas i ytterligare två år.

Varje enhet inom förvaltningen avgör själva om man vill utföra städning i egen regi eller med hjälp av upphandlad entreprenör.

Enheter har också valt egen regi, bland annat med de argument motionärerna för fram; att det är bättre för verksamheten. Andra enheter har, med samma motivering, valt att köpa städ. Förvaltningen anser att den flexibilitet nuvarande system ger är viktig. Städning i egen regi passar många men inte alla. Förvaltningen föreslår att remissen besvaras med detta tjänsteutlåtande.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen arbetar på olika sätt för att minska ofrivilligt deltidsarbete. Av de individer som arbetar deltid och uppgett att de önskar utöka arbetstiden är merparten kvinnor, vilket speglar andelen kvinnor och män som arbetar i verksamheten. Personal som utför lokalvård består av både kvinnor och män oavsett driftform.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 maj 2020 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Maria Ekberg (V), *bilaga 1*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 maj 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen instämmer i motionärernas synpunkter om vikten av god städning. Det är också viktigt att personal som utför lokalvården har goda villkor, oavsett om man arbetar i egen regi eller hos en entreprenör.

Stadsdelsförvaltningen har tillsammans med fyra andra förvaltningar genomfört en upphandling av städentreprenörer. Avtal finns för tre olika områden; lokaler för förskola, lokaler för vård och omsorg och lokaler för administration. Avtalen löper ut 1 oktober, men kan förlängas i ytterligare två år. Förvaltningarna har för avsikt att förlänga två av områdena medan ett handlas upp på nytt. Varje enhet inom stadsdelsförvaltningen avgör själva om man vill utföra städning i egen regi eller med hjälp av upphandlad entreprenör. Många har också valt egen regi för att det passar verksamheten och/eller gör det möjligt att utöka tjänstgöringstiden för någon medarbetare. Andra enheter har gjort andra prioriteringar. Stadsdelsförvaltningen anser att den flexibilitet nuvarande system ger är viktig. Städning i egen regi passar många men inte alla. Förvaltningen föreslår att remissen besvaras med detta tjänsteutlåtande.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen har på olika sätt arbetat för att minska ofrivilligt deltidsarbete. Det förekommer dock fortfarande. Eftersom andelen kvinnor är hög inom såväl äldreomsorg som förskola kan städning i egen regi åtminstone teoretiskt innebära möjligheter till ökad tjänstgöringsgrad för enskilda medarbetare. Någon ytterligare jämställdhetsanalys bedöms inte behövas.

Reservationer m.m.

Idrottsnämnden

Reservation anfördes av Tobias Johansson (V) och Alexander Ojanne (S) enligt följande.

Föreslår att motionen tillstyrks och anför därutöver följande:

Lokalvårdare är ett mycket viktigt yrke för stadens verksamhet i stort och för våra invånare. Lokalvårdarnas betydelsefulla arbete har nyligen också uppmärksammats i samband med Covid-19:s spridning i Sverige.

Lokalvård anses idag av såväl Kommunal som av Sveriges Kommuner och Regioner som ett centralt element för att minska smittspridning och vårdrelaterade infektioner.

Yrket lokalvårdare är dessvärre lägre prioriterat än vad vi anser att det borde vara. Arbetsförhållandena är ofta ansträngd för arbetstagarna med dåliga arbetsrättsliga villkor, avsaknad av kollektivavtal och en arbetsmiljö som allt som oftast berättigar till stark kritik. En tredjedel av arbetstagarna i branschen utför sitt arbete på tidsbegränsade anställningar där obekvämt arbetstid och arbetsskador som fallolyckor, belastningsskador, förslitningsskador och allergier är vanligt förekommande. Läger man till detta att många av arbetstagarna ofta befinner sig i prekära förhållanden med tillfälliga arbets- eller uppehållstillstånd visar det på en bransch i behov av både resurser och uppmärksamhet. Lokalvården är också ett område som mer eller mindre helt är konkurrensutsatt och marknadsstyrt, vilket ställer stora krav på oss politiker att ställa tydliga och rimliga kvalitetskrav på verksamheten och i synnerhet skärpa kraven på arbetsvillkoren för de anställda. Vi vill därför att staden alltid ska utreda förutsättningarna att ta över lokalvården i egen regi när avtalen löper ut.

Sammanfattningsvis föreslår vi i motionen att staden ska göra en förutsättningslös omprövning och statushöjning av lokalvårdens sammanhang i stadens verksamheter utifrån arbetsrättsliga, jämställdhetsmässiga, kvalitets- och hygienmässiga aspekter.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Tina Kratz (V) enligt följande.

1. Att tillstyrka motionen
2. Att därutöver anföra

Lokalvårdare är ett mycket viktigt yrke för stadens verksamhet i stort och för våra invånare. Lokalvårdarnas betydelsefulla arbete har nyligen också uppmärksammats i samband med Covid-19:s spridning i Sverige. Lokalvård anses idag av såväl Kommu-

nal som av Sveriges Kommuner och Regioner som ett centralt element för att minska smittspridning och vårdrelaterade infektioner.

Yrket lokalvårdare är dessvärre lägre prioriterat än vad vi anser att det borde vara. Arbetsförhållandena är ofta ansträngd för arbetstagarna med dåliga arbetsrättsliga villkor, avsaknad av kollektivavtal och en arbetsmiljö som allt som oftast berättigar till stark kritik. En tredjedel av arbetstagarna i branschen utför sitt arbete på tidsbegränsade anställningar där obekvämt arbetstid och arbetsskador som fallolyckor, belastningsskador, förslitningsskador och allergier är vanligt förekommande. Läger man till detta att många av arbetstagarna ofta befinner sig i prekära förhållanden med tillfälliga arbets- eller uppehållstillstånd visar det på en bransch i behov av både resurser och uppmärksamhet. Lokalvården är också ett område som mer eller mindre helt är konkurrensutsatt och marknadsstyrt, vilket ställer stora krav på oss politiker att ställa tydliga och rimliga kvalitetskrav på verksamheten och i synnerhet skärpa kraven på arbetsvillkoren för de anställda. Vi vill därför att staden alltid ska utreda förutsättningarna att ta över lokalvården i egen regi när avtalen löper ut.

Sammanfattningsvis föreslår vi i motionen att staden ska göra en förutsättningslös omprövning och statushöjning av lokalvårdens sammanhang i stadens verksamheter utifrån arbetsrättsliga, jämställdhetsmässiga, kvalitets- och hygienmässiga aspekter

Äldrenämnden

Reservation anfördes av Robert Mjörnberg (V) enligt följande.

1. tillstyrka motionen
2. därutöver anföra följande:

Lokalvårdare är ett mycket viktigt yrke för stadens verksamhet i stort och för våra invånare, vi vill gå så långt som att säga att deras arbete räddar liv! Extra värdefullt är yrkesgruppens arbete inom äldreomsorgen, förskolan och flera andra verksamheter. Lokalvårdarnas betydelsefulla arbete har nyligen också uppmärksammats i samband med Covid-19:s spridning i Sverige, på våra olika vård- och omsorgsboenden och i övriga välfärdsverksamheter.

Lokalvård anses idag av såväl Kommunal som av Sveriges Kommuner och Regioner som ett centralt element för att uppnå en god patientsäkerhet, där arbetet är avgörande för att minska smittspridning och vårdrelaterade infektioner, vilket givetvis även har bäring för omsorgen inom kommunerna.

Yrket lokalvårdare är dessvärre lägre prioriterat än vad vi anser att det borde vara. Arbetsförhållandena är ofta ansträngd för arbetstagarna med dåliga arbetsrättsliga villkor, avsaknad av kollektivavtal och en arbetsmiljö som allt som oftast berättigar till stark kritik. En tredjedel av arbetstagarna i branschen utför sitt arbete på tidsbegränsade anställningar där obekvämt arbetstid och arbetsskador som fallolyckor, belastningsskador, förslitningsskador och allergier är vanligt förekommande.

Läger man till detta att många av arbetstagarna ofta befinner sig i prekära förhållanden med tillfälliga arbets- eller uppehållstillstånd visar det på en bransch i behov av både resurser och uppmärksamhet. Lokalvården är också ett område som mer eller

mindre helt är konkurrensutsatt och marknadsstyrt, vilket ställer stora krav på oss politiker att ställa tydliga och rimliga kvalitetskrav på verksamheten och i synnerhet skärpa kraven på arbetsvillkoren för de anställda.

Vänsterpartiet vill därför att staden alltid ska utreda förutsättningarna att ta över lokalvården i egen regi när avtalen löper ut.

Arbetet med att höja vikten av och statusen på yrket lokalvårdare inom sjukvården har på många ställen gått längre än i kommunerna, som t.ex. Värnamo och Västerås Sjukhus, där kompetensen hos medarbetarna ses som nyckelkunskaper för att komma tillrätta med smittspridning. I detta arbete är tydliga städrutiner, utbildning och ansvarsfördelning centralt.

På S:t Görans sjukhus i Stockholm arbetar man på ett liknande vis och löpande genomförs t.ex. kvalitetskontroller både av vårdpersonalen och städledarna. Personalen har även fått utbildningar i mikrobiologi och vårdhygien. Sammantaget har vårdrelaterade infektioner minskat till följd av denna syn på lokalvårdarnas vikt för verksamheten. Sammanfattningsvis föreslår Vänsterpartiet i motionen att staden ska göra en förutsättningslös omprövning och statushöjning av lokalvårdens sammanhang i stadens verksamheter utifrån arbetsrättsliga, jämställdhetsmässiga, kvalitets- och hygienmässiga aspekter.

Bromma stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Lillemor Samuelsson (V) enligt följande.

Lillemor Samuelsson (V) reserverade sig till förmån för eget förslag till beslut:

Nämnden beslutar att tillstyrka motionen om lokalvård i egen regi.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Maria Ekberg (V) enligt följande.

att tillstyrka motionen
att därutöver anföra

Lokalvårdare är ett mycket viktigt yrke för stadens verksamhet i stort och för våra invånare, vi vill gå så långt som att säga att deras arbete räddar liv! Extra värdefullt är yrkesgruppens arbete inom äldreomsorgen, förskolan och flera andra verksamheter. Lokalvårdarnas betydelsefulla arbete har nyligen också uppmärksammats i samband med Covid-19:s spridning i Sverige, på våra olika vård- och omsorgsboenden och i övriga välfärdsverksamheter.

Lokalvård anses idag av såväl Kommunal som av Sveriges Kommuner och Regioner som ett centralt element för att uppnå en god patientsäkerhet, där arbetet är avgörande för att minska smittspridning och vårdrelaterade infektioner, vilket givetvis även har bäring för omsorgen inom kommunerna.

Yrket lokalvårdare är dessvärre lägre prioriterat än vad vi anser att det borde vara. Arbetsförhållandena är ofta ansträngd för arbetstagarna med dåliga arbetsrättsliga villkor, avsaknad av kollektivavtal och en arbetsmiljö som allt som oftast berättigar till stark kritik. En tredjedel av arbetstagarna i branschen utför sitt arbete på tidsbegränsade anställningar där obekväma arbetstid och arbetsskador som fallolyckor, belastningsskador, förslitningsskador och allergier är vanligt förekommande.

Lägger man till detta att många av arbetstagarna ofta befinner sig i prekära förhållanden med tillfälliga arbets- eller uppehållstillstånd visar det på en bransch i behov av både resurser och uppmärksamhet. Lokalvården är också ett område som mer eller mindre helt är konkurrensutsatt och marknadsstyrt, vilket ställer stora krav på oss politiker att ställa tydliga och rimliga kvalitetskrav på verksamheten och i synnerhet skärpa kraven på arbetsvillkoren för de anställda.

Vänsterpartiet vill därför att staden alltid ska utreda förutsättningarna att ta över lokalvården i egen regi när avtalen löper ut.

Arbetet med att höja vikten av och statusen på yrket lokalvårdare inom sjukvården har på många ställen gått längre än i kommunerna, som t.ex. Värnamo och Västerås Sjukhus, där kompetensen hos medarbetarna ses som nyckelkunskaper för att komma tillrätta med smittspridning. I detta arbete är tydliga städrutiner, utbildning och ansvarsfördelning centralt.

På S:t Görans sjukhus i Stockholm arbetar man på ett liknande vis och löpande genomförs t.ex. kvalitetskontroller både av vårdpersonalen och städledarna. Personalen har även fått utbildningar i mikrobiologi och vårdhygien. Sammantaget har vårdrelaterade infektioner minskat till följd av denna syn på lokalvårdarnas vikt för verksamheten. Sammanfattningsvis föreslår Vänsterpartiet i motionen att staden ska göra en förutsättningslös omprövning och statushöjning av lokalvårdens sammanhang i stadens verksamheter utifrån arbetsrättsliga, jämställdhetsmässiga, kvalitets- och hygienmässiga aspekter.